

RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming

1.1. Productidentificatie

Productvorm : Mengsel
 Productnaam : PANDOMO BG
 Productcode : 70346

1.2. Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

1.2.1. Relevant geïdentificeerd gebruik

Hoofdgebruikscategorie : Bouwmaterialen
 Spec. industrieel/professioneel gebruik : Enkel voor professioneel gebruik
 Gebruik van de stof of het mengsel : PANDOMO

1.2.2. Ontraden gebruik

Geen aanvullende informatie beschikbaar

1.3. Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

Fabrikant

ARDEX GmbH
 Friedrich-Ebert-Strasse 45
 D-58453 Witten-Annen - Germany
 T 0049 (0)2302/664-0 - F 0049 (0)2302/664-355
sicherheitsdatenblatt@ardex.de - www.ardex.de
 E-mailadres van de bevoegde persoon die verantwoordelijk is voor het VIB : sicherheitsdatenblatt@ardex.de

1.4. Telefoonnummer voor noodgevallen

Land	Organisatie/Bedrijf	Adres	Noodnummer	Opmerking
Duitsland	Vergiftungs-Informations-Zentrale	Mathildenstraße 1 79106 Freiburg	+49 (0) 761 19240	For medical information in German and English language

RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren

2.1. Indeling van de stof of het mengsel

Indeling conform Verordening (EG) Nr. 1272/2008 [CLP]

Huidcorrosie/-irritatie, Categorie 2 H315
 Ernstig oogletsel/oogirritatie, Categorie 1 H318
 Specifieke doelorgaan toxiciteit bij eenmalige blootstelling, Categorie 3, irritatie van de luchtwegen H335
 Volledige tekst van de H-zinnen: zie hoofdstuk 16

Nadelige fysisch-chemische, gezondheids- en milieueffecten

Veroorzaakt huidirritatie. Veroorzaakt ernstig oogletsel.

2.2. Etiketteringselementen

Etikettering conform Verordening (EG) Nr. 1272/2008 [CLP]

Gevarenpictogrammen (CLP) :

GHS05

GHS07

Signaalwoord (CLP) : Gevaar
 Gevaarlijke bestanddelen : Portlandcement
 Gevarenaanduidingen (CLP) : H315 - Veroorzaakt huidirritatie.
 H318 - Veroorzaakt ernstig oogletsel.
 H335 - Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken.
 Veiligheidsaanbevelingen (CLP) : P102 - Buiten het bereik van kinderen houden.

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

P280 - Oogbescherming, Beschermende handschoenen dragen.
P305+P351+P338 - BIJ CONTACT MET DE OGEN: voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk; blijven spoelen.
P302+P352 - BIJ CONTACT MET DE HUID: met veel water en zeep wassen.
P261 - Inademing van stof vermijden.

Extra zinnen : Inhoud/verpakking afvoeren overeenkomstig de regionale/nationale/internationale/plaatselijke verordeningen.

2.3. Andere gevaren

Andere gevaren die niet bijdragen tot de indeling : Product contains chromate reducing agent. Therefore, the cement/binder contains less than 0.0002% of water-soluble Chromium(VI). If the storage conditions are not appropriate (exposure to humidity) or the storage period is exceeded, the effectiveness of the present reducing agent can be diminished prematurely, and the cement/binder can become skin sensitizing (H317 or EUH203, respectively).

PBT: niet relevant – geen registratie nodig

zPzB: niet relevant – geen registratie nodig

RUBRIEK 3: Samenstelling en informatie over de bestanddelen

3.1. Stoffen

Niet van toepassing

3.2. Mengsels

Naam	Productidentificatie	%	Indeling conform Verordening (EG) Nr. 1272/2008 [CLP]
Portlandcement	(EG-Nr) 266-043-4	> 20	Skin Sens. 1, H317 Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335
calciumsulfaat	(CAS-Nr) 7778-18-9 (EG-Nr) 231-900-3 (REACH-nr) 01-2119444918-26	> 10	Niet ingedeeld

Opmerkingen : Chroom(VI)verbindingen < 2 ppm

Volledige tekst van de H-zinnen: zie rubriek 16

RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen

4.1. Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen

EHBO na inademing : De persoon in de frisse lucht brengen en ervoor zorgen dat deze gemakkelijk kan ademen.
EHBO na contact met de huid : De huid met overvloedig water wassen. Verontreinigde kleding uittrekken. Bij huidirritatie: een arts raadplegen.
EHBO na contact met de ogen : Voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten. Contactlenzen verwijderen, indien mogelijk. Blijven spoelen. Onmiddellijk een arts bellen.
EHBO na opname door de mond : Indien de patiënt bij volle bewustzijn is, veel water laten drinken. Iemand die bewusteloos is nooit iets te drinken geven. Niet laten braken.

4.2. Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten

Symptomen/effecten na contact met de huid : Irritatie.
Symptomen/effecten na contact met de ogen : Ernstig oogletsel.

4.3. Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling

Symptomatische behandeling.

RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen

5.1. Blusmiddelen

Geschikte blusmiddelen : Niet ontvlambaar.

5.2. Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

Brandgevaar : Geen brandgevaar.
Explosiegevaar : Geen.
Gevaarlijke ontledingsproducten in geval van brand : Geen.

5.3. Advies voor brandweerlieden

Voorzorgsmaatregelen tegen brand : Geen specifieke maatregelen vereist.
Bescherming tijdens brandbestrijding : Niet ingrijpen zonder geschikte veiligheidsmiddelen. Onafhankelijk werkend ademhalingsapparaat. Volledig beschermende kleding.

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

6.1. Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermingsmiddelen en noodprocedures

Algemene maatregelen : Gelekte/gemorste stof opnemen om materiële schade te vermijden.

6.1.1. Voor andere personen dan de hulpdiensten

Beschermingsmiddelen : Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel. Zie Rubriek 7.
Noodprocedures : Contact met de huid en de ogen vermijden.

6.1.2. Voor de hulpdiensten

Noodprocedures : Geen specifieke maatregelen vereist.

6.2. Milieuvoorzorgsmaatregelen

Niet in de riolering of openbare wateren laten wegstromen.

6.3. Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal

Voor insluiting : Gelekte/gemorste stof opruimen.
Reinigingsmethodes : Het product mechanisch opruimen. De vorming van stof beperken. Gelekte/gemorste stof opruimen. Gebruik geen perslucht voor het reinigen.

6.4. Verwijzing naar andere rubrieken

Zie voor nadere informatie paragraaf 13. Zie Rubriek 8.

RUBRIEK 7: Hantering en opslag

7.1. Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel

Extra gevaren bij verwerking : Zie Rubriek 8.
Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel : Zorg voor een goede ventilatie van de werkplek. Contact met de huid en de ogen vermijden. Draag een persoonlijke beschermingsuitrusting.
Hygiënische maatregelen : Beschermende handschoenen dragen. Niet eten, drinken of roken tijdens het gebruik van dit product.

7.2. Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten

Opslagvoorwaarden : Tegen vocht beschermen. Op een droge plaats bewaren. Product contains chromate reducing agent. Therefore, the cement/binder contains less than 0.0002% of water-soluble Chromium(VI). If the storage conditions are not appropriate (exposure to humidity) or the storage period is exceeded, the effectiveness of the present reducing agent can be diminished prematurely, and the cement/binder can become skin sensitizing (H317 or EUH203, respectively).
Onverenigbare materialen : Aluminium.
Opslagplaats : droog.

7.3. Specifiek eindgebruik

Geen aanvullende informatie beschikbaar

RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

8.1. Controleparameters

PANDOMO BG		
Duitsland	TRGS 900 Lokale naam	Allgemeiner Staubgrenzwert - Alveolengängige/Einatembare Fraktion
Duitsland	Werkplekgrenswaarde (mg/m ³)	1,25 mg/m ³ (A) 10 mg/m ³ (E)
Duitsland	TRGS 900 Opmerking	AGS;DFG
calciumsulfaat (7778-18-9)		
Duitsland	TRGS 900 Lokale naam	Calciumsulfat
Duitsland	Werkplekgrenswaarde (mg/m ³)	6 mg/m ³ (A)
Duitsland	TRGS 900 Opmerking	DFG

8.2. Maatregelen ter beheersing van blootstelling

Passende technische maatregelen:

Zorg voor een goede ventilatie van de werkplek.

Persoonlijke beschermingsuitrusting:

Veiligheidsbril. Bij stofvorming: stofmasker. Handschoenen.

Bescherming van de handen:

Beschermende handschoenen. The following materials are suitable for protective gloves:
Nitrile impregnated cotton gloves (layer thickness of about 0,15 mm).

Bescherming van de ogen:

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

Nauwaansluitende bril

Huid en lichaam bescherming:

Draag geschikte beschermende kleding

Bescherming van de ademhalingswegen:

In geval van overschrijding van de blootstellingslimieten:

Beperking en controle van de blootstelling van het milieu:

Voorkom lozing in het milieu.

Overige informatie:

Voorzichtig te werk gaan om de vorming van stof te beperken. Voorkom of beperk het vrijkomen of verspreiden van stofdeeltjes.

RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen

9.1. Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen

Fysische toestand	: Vast
Voorkomen	: Poeder.
Kleur	: Grijs.
Geur	: Geurloos.
Geurdrempelwaarde	: Geen gegevens beschikbaar
pH	: 11,5
Snelheid van relatieve verdamping (Butylacetaat=1)	: Geen gegevens beschikbaar
Smeltpunt	: > 1250 °C
Vriespunt	: Niet van toepassing
Kookpunt	: Niet van toepassing
Vlampunt	: Niet van toepassing
Zelfontbrandingstemperatuur	: Niet van toepassing
Ontledingstemperatuur	: Geen gegevens beschikbaar
Ontvlambaarheid (vast,gas)	: Niet brandbaar.
Dampspanning	: Geen gegevens beschikbaar
Relatieve dampdichtheid bij 20 °C	: Geen gegevens beschikbaar
Relatieve dichtheid	: Niet van toepassing
Dichtheid	: 2,75 – 3,2 g/cm ³
Oplosbaarheid	: Water: 0,1 – 1,5 g/l @ 20°C
Verdelingscoëfficiënt n-octanol/water (Log Pow)	: Geen gegevens beschikbaar
Viscositeit, kinematisch	: Niet van toepassing
Viscositeit, dynamisch	: Niet van toepassing
Ontploffingseigenschappen	: Geen.
Oxiderende eigenschappen	: Geen.
Explosiegrenzen	: Niet van toepassing

9.2. Overige informatie

VOC-gehalte	: < 3 %
Bulk dichtheid	: 900 – 1300 kg/m ³

RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit

10.1. Reactiviteit

Reageert met water.

10.2. Chemische stabiliteit

Stabiel onder normale omstandigheden.

10.3. Mogelijke gevaarlijke reacties

Geen gevaarlijke reacties bekend onder normale gebruiksomstandigheden.

10.4. Te vermijden omstandigheden

Geen onder aanbevolen opslag- en hanteringscondities (zie lid 7).

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

10.5. Chemisch op elkaar inwerkende materialen

Zuren. ammoniumzouten. Aluminium.

10.6. Gevaarlijke ontledingsproducten

Geen gevaarlijke ontledingsproducten bekend.

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

11.1. Informatie over toxicologische effecten

Acute toxiciteit : Niet ingedeeld

calciumsulfaat (7778-18-9)	
LD50 oraal rat	> 1584 mg/kg lichaamsgewicht (OESO 420: Acute orale toxiciteit: methode ter bepaling van de acute-toxiciteitsklasse, Rat, Vrouwelijk, Experimentele waarde, Oraal)
LC50 inhalatie rat (mg/l)	> 2,61 mg/l air (OESO 403: Acute inhalatietoxiciteit, 4 u, Rat, Mannelijk / vrouwelijk, Experimentele waarde, Inhalatie (stof))

Huidcorrosie/-irritatie : Veroorzaakt huidirritatie.

pH: 11,5

Ernstig oogletsel/oogirritatie : Veroorzaakt ernstig oogletsel.

pH: 11,5

Sensibilisatie van de luchtwegen/de huid : Niet ingedeeld

Mutageniteit in geslachtscellen : Niet ingedeeld

Kankerverwekkendheid : Niet ingedeeld

Giftigheid voor de voortplanting : Niet ingedeeld

STOT bij eenmalige blootstelling : Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken.

STOT bij herhaalde blootstelling : Niet ingedeeld

Gevaar bij inademing : Niet ingedeeld

Potentiële schadelijke effecten op de menselijke gezondheid en mogelijke symptomen : Irritatie: uiterst irriterend voor de ogen.

RUBRIEK 12: Ecologische informatie

12.1. Toxiciteit

Ecologie - algemeen : Het product wordt niet als schadelijk beschouwd voor waterorganismen en heeft op de lange termijn geen negatieve invloed op het milieu.

Portlandcement	
LC50 vissen 1	> 1000 mg/l (96 u, Pisces)

calciumsulfaat (7778-18-9)	
LC50 vissen 1	2980 mg/l (96 u, Lepomis macrochirus)

12.2. Persistentie en afbreekbaarheid

PANDOMO BG	
Persistentie en afbreekbaarheid	Niet van toepassing. Poedervormige anorganische stoffen.
BZV (% van ThOD)	Niet van toepassing

Portlandcement	
Persistentie en afbreekbaarheid	Biologische afbreekbaarheid niet van toepassing.
Chemisch zuurstofverbruik (CZV)	Niet van toepassing
ThZV	Niet van toepassing
BZV (% van ThOD)	Niet van toepassing

calciumsulfaat (7778-18-9)	
Persistentie en afbreekbaarheid	Biologische afbreekbaarheid niet van toepassing.
Chemisch zuurstofverbruik (CZV)	Niet van toepassing
ThZV	Niet van toepassing
BZV (% van ThOD)	Niet van toepassing

12.3. Bioaccumulatie

PANDOMO BG	
Bioaccumulatie	Geen bioaccumulatie.

Portlandcement	
Bioaccumulatie	Bioaccumulatie: niet van toepassing.

calciumsulfaat (7778-18-9)	
Bioaccumulatie	Geen gegevens beschikbaar over bioaccumulatie.

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

12.4. Mobiliteit in de bodem

PANDOMO BG	
Ecologie - bodem	Geen.
Portlandcement	
Ecologie - bodem	Geen (test)data beschikbaar over mobiliteit van de stof.

12.5. Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling

PANDOMO BG	
PBT: niet relevant – geen registratie nodig	
zPzB: niet relevant – geen registratie nodig	
Component	
Portlandcement ()	Deze stof/dit mengsel voldoet niet aan de PBT-criteria van de REACH-verordening, annex XIII Deze stof/dit mengsel voldoet niet aan de zPzB-criteria van de REACH-verordening, annex XIII

12.6. Andere schadelijke effecten

Geen aanvullende informatie beschikbaar

RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

13.1. Afvalverwerkingsmethoden

Regionale wetgeving (afval)	: Afvalverwijdering conform de wettelijke bepalingen.
Afvalverwerkingsmethoden	: Inhoud/verpakking afvoeren conform de sorteerinstructies van een erkend inzamelbedrijf.
Aanbevelingen voor afvoer van producten/verpakkingen	: Op een veilige manier opruimen in overeenstemming met lokale/nationale voorschriften. Voorkom lozing in het milieu.
Ecologie - afvalstoffen	: Voorkom lozing in het milieu.
EURAL-code	: 17 01 01 - beton 10 13 14 - betonafval en betonslib Voor restmateriaal 01 04 07* - afval van de fysische en chemische verwerking van niet-metaalhoudende mineralen dat gevaarlijke stoffen bevat

RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer

Overeenkomstig met ADR / IATA / IMDG

ADR	IMDG	IATA
14.1. VN-nummer		
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
14.2. Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN		
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
14.3. Transportgevaarklasse(n)		
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
14.4. Verpakkingsgroep		
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
14.5. Milieugevaren		
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Geen aanvullende informatie beschikbaar		

14.6. Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker

- Wegtransport

Niet van toepassing

- Transport op open zee

Niet van toepassing

- Luchttransport

Niet van toepassing

14.7. Vervoer in bulk overeenkomstig bijlage II bij Marpol en de IBC-code

Niet van toepassing

RUBRIEK 15: Regelgeving

15.1. Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel

15.1.1. EU-voorschriften

Bevat geen stoffen waarvoor beperkingen gelden op grond van bijlage XVII van REACH

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

Bevat geen stoffen van de kandidaatslijst van REACH

Bevat geen enkele stof die in Bijlage XIV van REACH staat vermeld

- VOC-gehalte : < 3 %
- Overige voorschriften aangaande voorlichting, beperkingen en verboden : 1. Cement en cementhoudende mengsels mogen niet in de handel worden gebracht of worden gebruikt indien het gehalte aan oplosbaar chroom(VI) bij de gehydrateerde vorm van het cement of het mengsel meer dan 2 mg/kg (0,0002 %) van het totale drooggewicht van het cement bedraagt.
2. Als er reductiemiddelen worden gebruikt, zorgen de leveranciers er vóór het in de handel brengen voor dat op de verpakking van cement en cementhoudende mengsels zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar informatie wordt vermeld over de verpakkingsdatum, de opslagomstandigheden en de opslagperiode waarbinnen de activiteit van het reductiemiddel gehandhaafd blijft en waarbinnen het gehalte oplosbaar chroom(VI) onder de in punt 1 vermelde limiet blijft, onverminderd de toepassing van andere communautaire bepalingen inzake de indeling, verpakking en etikettering van stoffen en mengsels.
3. De punten 1 en 2 gelden niet voor het in de handel brengen en het gebruik in gecontroleerde, gesloten en volledig geautomatiseerde processen waarin cement en cementhoudende mengsels alleen door machines worden behandeld en er geen kans op huidcontact bestaat.
4. De door het Europees Comité voor Normalisatie goedgekeurde norm voor het testen van het wateroplosbaar chroom (VI)-gehalte van cement en cementhoudende mengsels wordt gebruikt als de testmethode om aan te tonen dat aan het bepaalde in punt 1 wordt voldaan.
5. Lederwaren die in contact komen met de huid mogen niet in de handel worden gebracht indien het gehalte aan chroom(VI) gelijk is aan of groter is dan 3 mg/kg (0,0003 gewichtsprocenten) van het totale drooggewicht van het leer.
6. Voorwerpen met leren onderdelen die in contact komen met de huid mogen niet in de handel worden gebracht indien het gehalte aan chroom(VI) gelijk is aan of groter is dan 3 mg/kg (0,0003 gewichtsprocenten) van het totale drooggewicht van dat leren onderdeel.
7. De punten 5 en 6 zijn niet van toepassing op het in de handel brengen van twee-dehandsvoorwerpen die voor 1 mei 2015 in eindgebruik waren in de Unie.

15.1.2. Nationale voorschriften

Duitsland

- Referentie voorschriften : WGK 1, zwak waterbedreigend (Indeling conform AwSV, bijlage 1)
- Opslagklasse (LGK) : LGK 13 - Niet-brandbare vaste stoffen
- Resolutie gevaarlijke incidenten (12. BImSchV) : Niet onderworpen aan de 12e BImSchV (besluit inzake de bescherming tegen emissies) (Regelgeving voor wat betreft grote ongelukken)
- GISCODE : ZP1 - cementhoudende producten, chrommatarm
- EMICODE : EC 1 R PLUS
- TA Luft (technische richtlijn inzake de bescherming van de lucht) : 5.2.1 Totaal alle stofdeeltjes, ook fijnstoffen
- Nationale regels en aanbevelingen : TRGS 402: Risicobepaling en -evaluatie van activiteiten waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn: blootstelling door inademing
TRGS 510: Opslag van gevaarlijke stoffen in losse containers
TRGS 900: Grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling

15.2. Chemischeveiligheidsbeoordeling

Geen chemische veiligheidsbeoordeling is uitgevoerd

RUBRIEK 16: Overige informatie

Integrale tekst van de zinnen H en EUH:

Eye Dam. 1	Ernstig oogletsel/oogirritatie, Categorie 1
Skin Irrit. 2	Huidcorrosie/-irritatie, Categorie 2
Skin Sens. 1	Huidsensibilisatie, Categorie 1
STOT SE 3	Specifieke doelorgaantoxiciteit bij eenmalige blootstelling, Categorie 3, irritatie van de luchtwegen
H315	Veroorzaakt huidirritatie.
H317	Kan een allergische huidreactie veroorzaken.
H318	Veroorzaakt ernstig oogletsel.
H335	Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken.

PANDOMO BG

Veiligheidsinformatieblad

volgens Verordening (EU) 2015/830

Deze informatie is gebaseerd op onze huidige kennis en is bedoeld om het product te beschrijven voor de toepassing van gezondheids-, veiligheids-en milieu-aspecten. Het mag dus niet worden opgevat als garantie voor gelijk welke specifieke eigenschap van het product.